

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**  
**ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ι΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄**  
**ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ,**  
**ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ**

**Ε Κ Θ Ε Σ Η**

Της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Σύσταση Σώματος Επιθεώρησης και Ελέγχου των Καταστημάτων Κράτησης και άλλες διατάξεις»

**ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης συνήλθε στις 4 και 5 Δεκεμβρίου 2002, σε δύο συνεδριάσεις, υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. Θεοχάρη Τσιόκα, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Σύσταση Σώματος Επιθεώρησης και Ελέγχου των Καταστημάτων Κράτησης και άλλες διατάξεις».

Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής παρέστη ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Φίλιππος Πετσάλνικος, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης του νομοσχεδίου το λόγο έλαβαν ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Βασίλειος Παπανικόλας, η Εισηγήτρια της Μειοψηφίας κυρία Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα, η Ειδική Αγορήτρια του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κυρία Λιάνα Κανέλλη, ο Ειδικός Αγορητής του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Φώτιος Κουβέλης, καθώς και οι Βουλευτές κ.κ. Προκόπης Παυλόπουλος, Φοίβος Ιωαννίδης, Μιλτιάδης Παπαϊωάννου, Νικόλαος Κατσαρός, Αλέξανδρος Λυκουρέζος, Λεωνίδας Τζανής, Κωνσταντίνος Τασούλας, Διονύσιος Γκούσκος και Αλέξανδρος Ακριβάκης.

Ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας εισηγήθηκε την ψήφιση του σχεδίου νόμου, ενώ η Εισηγήτρια της Μειοψηφίας, η Ειδική Αγορήτρια του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας και ο Ειδικός Αγορητής του Συνασπισμού της Αριστεράς το καταψήφισαν.

Η Επιτροπή έκανε δεκτές τροποποιήσεις και νομοτεχνικές βελτιώσεις που πρότεινε ο παριστάμενος Υπουργός Δικαιοσύνης. Επίσης, έγιναν δεκτές, ομόφωνα, οι υπ' αριθμ. 1260/37 και 1247/35 τροπολογίες.

Τέλος, η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τις αγορεύσεις των Εισηγητών, των Ειδικών Αγορητών, καθώς και των μελών της, αποδέχθηκε, κατά πλειοψηφία, το ως άνω σχέδιο νόμου κατ' αρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολό του και εισηγείται τη ψήφισή του από τη Βουλή, όπως διαμορφώθηκε από την Επιτροπή και τον παριστάμενο Υπουργό Δικαιοσύνης, κ. Φίλιππο Πετσάλνικο.

**ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ**

**Σύσταση Σώματος Επιθεώρησης και Ελέγχου των Καταστημάτων Κράτησης και άλλες διατάξεις**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄**

**ΣΥΣΤΑΣΗ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΚΑΙ**  
**ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΡΑΤΗΣΗΣ**

**Άρθρο 1**

Συνιστάται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης ειδική υπηρεσία, υπαγόμενη απευθείας στο Γενικό Γραμματέα του ίδιου Υπουργείου, με την ονομασία «Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου Καταστημάτων Κράτησης».

**Άρθρο 2**

1. Το Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου Καταστημάτων Κράτησης έχει ως αποστολή:

Α. Τη διενέργεια τακτικών και έκτακτων ελέγχων οποιαδήποτε ημέρα και ώρα για τη διαπίστωση των συνθηκών κράτησης, της ευταξίας και της τήρησης των μέτρων ασφάλειας στα καταστήματα κράτησης, της εφαρμογής των διατάξεων του Σωφρονιστικού Κώδικα και των κανονισμών λειτουργίας των καταστημάτων αυτών, καθώς και των σχετικών εγκυκλίων οδηγιών που αφορούν την έκτιση των ποινών και τη λειτουργία των καταστημάτων κράτησης.

Β. Τη διερεύνηση, διακρίβωση και δίωξη των εγκλημάτων που διώκονται αυτεπαγγέλτως και διαπράττονται στους χώρους των καταστημάτων κράτησης σε όλη την επικράτεια και προς τούτο, εκτός των άλλων, συλλέγει, αξιολογεί και αξιοποιεί πληροφορίες και στοιχεία που περιέρχονται με οποιονδήποτε τρόπο σε αυτό.

2. Όσοι υπηρετούν στην πιο πάνω υπηρεσία και ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα έχουν και την ιδιότητα του ειδικού ανακριτικού υπαλλήλου, ενεργούν προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση, σύμφωνα με τα άρθρα 43 παρ. 2 και 243 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και υποβάλλουν τις σχετικές δικογραφίες στον αρμόδιο για την άσκηση της ποινικής δίωξης εισαγγελέα.

3. Σε κάθε περίπτωση συντάσσεται έκθεση για τα αποτελέσματα του ελέγχου. Επίσης το Δεκέμβριο κάθε έτους υποβάλλεται στον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης έκθεση με παρατηρήσεις και προτάσεις για τη βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας των καταστημάτων κράτησης.

4. Οι αστυνομικές, στρατιωτικές και άλλες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες έχουν υποχρέωση, όταν τους ζητηθεί, να συνδράμουν άμεσα και αποτελεσματικά τους υπαλλήλους του Σώματος Επιθεώρησης και Ελέγχου Καταστημάτων Κράτησης.

**Άρθρο 3**

1. Προϊστάμενος του Σώματος τοποθετείται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης συνταξιούχος δικαστικός λειτουργός, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 8 παρ. 14 του ν. 2592/1998. Η θητεία του είναι τριετής και μπορεί να ανανεωθεί μια φορά για τρία έτη.

Στον προϊστάμενο του Σώματος καταβάλλεται μηνιαία αποζημίωση, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

2. Το Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου Καταστημάτων Κράτησης στελεχώνεται από δώδεκα (12) υπαλλήλους του Υπουργείου Δικαιοσύνης ή υπαλλήλους του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που αποσπώνται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης για το χρονικό διάστημα της συγκεκριμένης υπηρεσίας τους.

Από τους υπαλλήλους αυτούς οι εννέα (9) είναι κατηγορίας ΠΕ και ασκούν ελεγκτικά καθήκοντα και οι τρεις (3) είναι ΠΕ ή ΤΕ ή ΔΕ και ασκούν γραμματειακά καθήκοντα. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να έχουν υπηρετήσει τουλάχιστον δέκα έτη στην υπηρεσία.

Η διάρκεια της απόσπασής τους ορίζεται σε τρία έτη και διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης εφόσον προέρχονται από υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Αν προέρχονται από άλλες υπηρεσίες και άλλους φορείς αποσπώνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του οικείου Υπουργού.

Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ή των κατά τα ανωτέρω συναρμόδιων Υπουργών, μετά από εισήγηση του προϊσταμένου του Σώματος, η απόσπαση μπορεί να ανανεωθεί μια φορά από ένα έως τρία έτη. Ο χρόνος της απόσπασης λογίζεται κανονικά στην υπηρεσιακή και μισθολογική τους εξέλιξη.

3. Οι υπάλληλοι που στελεχώνουν το Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου Καταστημάτων Κράτησης πρέπει να διακρίνονται για τις ικανότητες και το ήθος τους, να μην έχουν τιμωρηθεί ή να μην εκκρεμεί σε βάρος τους πειθαρχική δίωξη για παραπτώματα που μαρτυρούν έλλειψη ευσυνειδησίας και επίγνωσης του υπηρεσιακού καθήκοντος και να μη συντρέχουν λόγοι υγείας που τους εμποδίζουν στην εκτέλεση των καθηκόντων τους. Δεν επιτρέπεται να επιλεγεί υπάλληλος που είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου συνδικαλιστικής οργάνωσης ή έχει υπηρετήσει κατά την προηγούμενη οκταετία ή υπηρετεί με οποιαδήποτε ιδιότητα σε γραφεία μελών της Κυβέρνησης, Υφυπουργών, Γενικών Γραμματέων, Κομμάτων και Βουλευτών.

4. Οι ανωτέρω υπάλληλοι εξακολουθούν να μισθοδοτούνται από την υπηρεσία από την οποία προέρχονται και επιπλέον τους καταβάλλεται μηνιαία αποζημίωση, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης. Για τις δαπάνες των εκτός έδρας μετακινήσεων εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις. Επίσης, έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν την υπηρεσία του Υπουργείου ή του φορέα τους που θα υπηρετήσουν μετά τη λήξη του χρόνου της απόσπασής τους.

5. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας.

**Άρθρο 4**

Η προκαταρκτική εξέταση και η προανάκριση που ενεργείται από το Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου Καταστημάτων Κράτησης εποπτεύεται από τον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών. Η εποπτεία ασκείται από τον ίδιο ή από τον αναπληρωτή του και συνίσταται στο δικαίωμα να ενημερώνεται για τις πληροφορίες ή καταγγελίες που περιέρχονται στην υπηρεσία αυτή, να λαμβάνει γνώση των εκκρεμών υποθέσεων, να δίνει οδηγίες και να παρίσταται κατά τη διενέργεια των ανακριτικών πράξεων.

**Άρθρο 5**

Με τις διατάξεις του παρόντος νόμου δεν θίγονται οι αρμοδιότητες των άλλων δικαστικών, ανακριτικών ή διωκτικών αρχών. Όταν άλλη δικαστική, ανακριτική ή διωκτική αρχή έχει επιληφθεί για τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2 παρ. 1 περίπτωση Β' του παρόντος νόμου εγκλήματα, ενημερώνει το Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου Καταστημάτων Κράτησης. Ομοίως, σε περίπτωση που έχει επιληφθεί το Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου Καταστημάτων Κράτησης, ενημερώνει τον αρμόδιο, κατά το άρθρο 572 Κ.Π.Δ., εισαγγελέα.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'**  
**ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ**  
**ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ, ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ**  
**ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**Άρθρο 6**

1. Μετά το πρώτο εδάφιο της πρώτης παραγράφου του άρθρου 74 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αν ο αλλοδαπός κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης ήταν ανήλικος, για την απέλασή του λαμβάνεται υπόψη η τυχόν νόμιμη εγκατάσταση και παραμονή της οικογένειάς του στη χώρα.»

2. Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 74 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η πιο πάνω απόφαση λαμβάνεται μετά από γνώμη τριμελούς συμβουλίου που αποτελείται από έναν σύμβουλο ή πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως πρόεδρο, τον οποίο προτείνει ο Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, έναν ανώτερο αξιωματικό της Διεύθυνσης Αλλοδαπών του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, τον οποίο προτείνει ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης και τον Διευθυντή της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Χρήη γραμματέα εκτελεί υπάλληλος της αρμόδιας διεύθυνσης του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Ο πρόεδρος και τα μέλη του συμβουλίου, καθώς και ο γραμματέας αυτού ορίζονται με τους αναπληρωτές τους για τρία έτη με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης.»

3. Στα μέλη και στο γραμματέα του συμβουλίου της προηγούμενης παραγράφου καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης.

4. Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 99 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η πιο πάνω απόφαση λαμβάνεται μετά από γνώμη του κατά το άρθρο 74 παράγραφος 3 τριμελούς συμβουλίου.»

5. Στο άρθρο 99 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται παράγραφος 5 που έχει ως εξής:

« 5. Αν ο αλλοδαπός έχει εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο την ποινή του και η απέλασή του που έχει διαταχθεί με δικαστική απόφαση δεν είναι δυνατή, η απέλαση αναστέλλεται με απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου του τόπου έκτισης της ποινής ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα που εποπτεύει το οικείο κατάστημα κράτησης και όπου αυτός δεν υπάρχει του εισαγγελέα που είναι αρμόδιος για την εκτέλεση της ποινής. Κατά τη χορήγηση της αναστολής το δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 100Α ή ορισμένους από αυτούς. Αν εκλείψουν οι λόγοι που επέβαλαν την αναστολή της απέλασης η απόφαση για τη χορήγησή της ανακαλείται με την ίδια διαδικασία.»

6. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:

«Αν με δικαστική απόφαση έχει διαταχθεί η απέλαση του καταδίκου που απολύεται υπό όρο, η απέλαση εκτελείται αμέσως μετά την υπό όρο απόλυση αυτού, εκτός αν η απέλαση είναι αδύνατη, οπότε απολύεται ο κατάδικος και αρχίζει ο χρόνος δοκιμασίας.»

7. Το άρθρο 326 του Ποινικού Κώδικα τροποποιείται ως εξής:

#### «Άρθρο 326

Κατακράτηση παρά το Σύνταγμα

Όποιος παραβαίνει μια από τις διατάξεις του άρθρου 6 του Συντάγματος τιμωρείται με φυλάκιση.»

8. Το άρθρο 370Α του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 370Α

Παραβίαση του απορρήτου των τηλεφωνημάτων και της προφορικής συνομιλίας

1. Όποιος αθέμιτα παγιδεύει ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο παρεμβαίνει σε τηλεφωνική σύνδεση ή συσκευή με σκοπό να πληροφορηθεί ή να μαγνητοφωνήσει το περιεχόμενο τηλεφωνικής συνδιάλεξης μεταξύ τρίτων τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους. Η χρησιμοποίηση από τον δράστη των πληροφοριών ή μαγνητοταινιών που αποκτήθηκε με αυτόν τον τρόπο θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση.

2. Όποιος αθέμιτα παρακολουθεί με ειδικά τεχνικά μέσα ή μαγνητοφωνεί προφορική συνομιλία μεταξύ τρίτων που δεν διεξάγεται δημόσια ή μαγνητοσκοπεί μη δημόσιες πράξεις τρίτων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος μαγνητοφωνεί ιδιωτική συνομιλία μεταξύ αυτού και τρίτου χωρίς τη συναίνεση του τελευταίου. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου εφαρμόζεται και σε αυτή την περίπτωση.

3. Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους τιμωρείται όποιος κάνει χρήση των πληροφοριών ή των μαγνητοταινιών ή των μαγνητοσκοπήσεων που αποκτήθηκαν με τους τρόπους που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 αυτού του άρθρου.

4. Η πράξη της παραγράφου 3 δεν είναι άδικη, αν η

χρήση έγινε ενώπιον οποιασδήποτε δικαστικής ή άλλης ανακριτικής αρχής για τη διαφύλαξη δικαιολογημένου συμφέροντος, που δεν μπορούσε να διαφυλαχθεί διαφορετικά.

5. Αν ο δράστης των πράξεων των παραγράφων 1, 2 και 3 αυτού του άρθρου ενεργεί ιδιωτικές έρευνες ή τελεί τις πράξεις αυτές κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή απέβλεπε στην είσπραξη αμοιβής, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή.

6. Όποιος διαθέτει στο εμπόριο ή με άλλον τρόπο προσφέρει για εγκατάσταση ειδικά τεχνικά μέσα για την τέλεση των πράξεων των παραγράφων 1 και 2 αυτού του άρθρου ή δημόσια διαφημίζει ή προσφέρει τις υπηρεσίες του για την τέλεσή τους τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή.»

### Άρθρο 7

1. Στο άρθρο 16 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 4, που έχει ως εξής:

«4. Δεν επιτρέπεται αίτηση εξαιρέσης: α) μελών ή του εισαγγελέα ή του γραμματέα του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου, που αποφασίζει για την αίτηση εξαιρέσης κατά το άρθρο 20, β) τόσων μελών από καθένα των ποινικών τμημάτων του Αρείου Πάγου, ώστε με τα λοιπά μέλη να μην είναι δυνατή η συγκρότηση του δικαστηρίου κατά τον κανονισμό λειτουργίας του Αρείου Πάγου, γ) περισσοτέρων των πέντε αντεισαγγελέων του Αρείου Πάγου, δ) περισσοτέρων των οκτώ δικαστών ή δύο εισαγγελέων συνολικά για κάθε δικαστήριο ή εισαγγελία, όπου υπηρετούν πράγματι τουλάχιστον δώδεκα δικαστές ή τρεις εισαγγελείς αντίστοιχα, ε) περισσοτέρων των τεσσάρων δικαστών για κάθε δικαστήριο στο οποίο υπηρετούν τουλάχιστον επτά δικαστές και περισσοτέρων των δύο όταν υπηρετούν λιγότεροι των επτά δικαστών.»

2. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 130 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

« Η κατά το δεύτερο εδάφιο συνεκδίκαση δεν επιτρέπεται, εφόσον κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης ο ανήλικος δεν είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του.»

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 330 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

« 1. Αν η δημοσιότητα της συνεδρίασης είναι επιβλαβής στα χρηστά ήθη ή συντρέχουν ειδικοί λόγοι να προστατευθεί ο ιδιωτικός ή οικογενειακός βίος των διαδίκων, ιδίως αν η δημοσιότητα σε δίκη εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής έχει ως συνέπεια την ιδιαίτερη ψυχική ταλαιπωρία ή το διασυρμό του θύματος και μάλιστα ανηλίκου, το δικαστήριο διατάσσει τη διεξαγωγή της δίκης ή ενός μέρους της χωρίς δημοσιότητα.»

4. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 340 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθενται εδάφια πέμπτο και έκτο που έχουν ως εξής:

«Σε δίκες για κακούργημα, οι οποίες λόγω της σοβαρότητας και του αντικειμένου τους πρόκειται να έχουν μακρά διάρκεια, ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει με την ίδια διαδικασία στον κατηγορούμενο που δεν έχει συνήγορο δύο ή τρεις συνηγόρους από τον ίδιο πίνακα. Ο κατηγορούμενος δεν μπορεί να αρνηθεί την υπεράσπισή του από το συνήγορο ή τους συνηγόρους που διορίστηκαν από τον πρόεδρο, μπορεί όμως με αιτιολογημένη

αίτησή του να ζητήσει από το δικαστήριο την ανάκληση του διορισμού ενός μόνο συνηγόρου, οπότε η υπεράσπιση συνεχίζεται από τους λοιπούς, εφόσον είχαν διοριστεί περισσότεροι από ένας.»

5. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 349 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Το δικαστήριο, μετά από πρόταση του εισαγγελέα ή αίτηση κάποιου από τους διαδίκους ή και αυτεπαγγέλτως, μπορεί να διατάξει την αναβολή της δίκης για σημαντικά αίτια που προσδιορίζονται ειδικά στην απόφαση. Μπορεί επίσης για το λόγο αυτόν να διατάξει τη διακοπή της δίκης ή της συνεδρίασης πριν αρχίσει η συζήτηση της υπόθεσης.»

### Άρθρο 8

1. Η ολική ή μερική μετάδοση από την τηλεόραση ή το ραδιόφωνο, καθώς και η κινηματογράφηση και μαγνητοσκόπηση της δίκης ενώπιον ποινικού, πολιτικού ή διοικητικού δικαστηρίου απαγορεύεται. Κατ' εξαίρεση, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει τις ενέργειες αυτές, εφόσον συναινούν ο εισαγγελέας και οι διάδικοι και συντρέχει ουσιώδες δημόσιο συμφέρον.

2. Η μετάδοση από την τηλεόραση ή η κινηματογράφηση ή μαγνητοσκόπηση ή φωτογράφηση των προσώπων που οδηγούνται ενώπιον των δικαστικών ή εισαγγελικών ή αστυνομικών και λοιπών αρχών, εφόσον αυτά δεν έχουν προηγουμένως συναινέσει ρητά, απαγορεύεται.

3. Όποιος παραβαίνει τις διατάξεις των παραγράφων 1 εδ. α' και 2 τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών και χρηματική ποινή είκοσι χιλιάδων (20.000) έως διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ.

4. Η παράγραφος 4 του άρθρου 35 του ν. 2172/1993 (ΦΕΚ 207 Α') καταργείται.

### Άρθρο 9

1. Το άρθρο δεύτερο του ν. 2656/1998 (ΦΕΚ 265 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο δεύτερο

Δωροδοκία αλλοδαπού δημόσιου λειτουργού

1. Όποιος, κατά την άσκηση διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και με σκοπό να αποκτήσει ή να διατηρήσει αθέμιτο επιχειρηματικό ή άλλο, μη οφειλόμενο, πλεονέκτημα, χρηματικό ή μη, προσφέρει, υπόσχεται ή δίνει, ο ίδιος ή μέσω τρίτου, δώρα ή άλλα μη οφειλόμενα ανταλλάγματα, σε αλλοδαπό δημόσιο λειτουργό, κατά την έννοια της σύμβασης του Ο.Ο.Σ.Α. που κυρώνεται με το άρθρο πρώτο του νόμου αυτού, υπέρ αυτού ή τρίτου, προκειμένου αυτός να προβεί σε ενέργεια ή παράλειψη που ανάγεται στην υπηρεσία του ή αντίκειται στα καθήκοντά του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Τα δοθέντα δώρα ή η αξία τους καθώς επίσης και τα προϊόντα του εγκλήματος, που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο, ή η αξία τους, δημεύονται.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου πέμπτου του ν. 2656/1998 αντικαθίσταται ως εξής:

« 1. Αν κάποιο νομικό πρόσωπο ή επιχείρηση, από υπαιτιότητα των διευθυντικών στελεχών του, ωφελήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο από αξιόποινες πράξεις του

παρόντος νόμου, επιβάλλεται σ' αυτό, με απόφαση του προϊσταμένου της οικείας περιφερειακής διευθύνσεως του Σ.Δ.Ο.Ε. (άρθρο 5 του π.δ. 218/1996, ΦΕΚ 168 Α'):

α) διοικητικό πρόστιμο μέχρι του τριπλάσιου της αξίας του οφέλους ή

β) προσωρινή ή οριστικά απαγόρευση άσκησης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας ή

γ) πρόσκαιρος ή οριστικός αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις.»

3. Οι διατάξεις του πέμπτου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 19 του π.δ. 774/1980 «περί κωδικοποίησης εις ενιαίο κείμενο των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου ισχυουσών διατάξεων κ.λπ. » (ΦΕΚ 189 Α'), η οποία προστέθηκε με το άρθρο 15 του ν. 2145/1993 (ΦΕΚ 88 Α'), αντικαταστάθηκε εν μέρει με την παράγραφο 1 του άρθρου 8 του ν. 2741/1999 (ΦΕΚ 199 Α') και τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3060/2002 (ΦΕΚ 242 Α') καταργούνται από της ισχύος τους χωρίς να θίγεται το κύρος πράξεων που εκδόθηκαν σε εφαρμογή των καταργούμενων διατάξεων μέχρι τη δημοσίευσή του παρόντος νόμου.

### Άρθρο 10

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 7Α του ν. 2472/1997, που προστέθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 8 του ν. 2819/2000, προστίθεται περίπτωση στ' ως εξής:

«στ) Όταν η επεξεργασία γίνεται από δικαστικές αρχές ή υπηρεσίες στο πλαίσιο απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους.»

### Άρθρο 11

1. Η παράγραφος 3 του τμήματος Β' υπό τον τίτλο «Κλήρωση των συνθέσεων» του άρθρου 17 του ν. 1756/1988 «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών», όπως η περίπτωση β' αυτής που αναφέρεται στο Εφετείο, έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 14 παρ. 3 του ν. 3038/2002 (ΦΕΚ 180 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Στο Εφετείο:

α) Των αρχαιότερων προέδρων εφετών μέχρι του αναγκαίου αριθμού, ανάλογα με τις ανάγκες του δικαστηρίου, από τους οποίους κληρώνονται οι πρόεδροι των μικτών ορκωτών εφετείων και των πενταμελών εφετείων.

β) Των νεότερων προέδρων εφετών και των αρχαιότερων εφετών, μέχρι του αναγκαίου αριθμού, ανάλογα με τις ανάγκες του δικαστηρίου, από τους οποίους κληρώνονται οι πρόεδροι των τριμελών εφετείων κακουρηγμάτων ή και τριμελών εφετείων πλημμελημάτων.

γ) Όλων των υπόλοιπων εφετών, από τους οποίους κληρώνονται τα μέλη των μικτών ορκωτών εφετείων, των πενταμελών εφετείων και των τριμελών εφετείων.»

2. Μετά την παράγραφο 7 του τμήματος Β' υπό τον τίτλο «Κλήρωση των συνθέσεων» του άρθρου 17 του νόμου 1756/1988 «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών», όπως η περίπτωση β' αυτής, που αναφέρεται στο Εφετείο, έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 14 παράγραφος 3 του νόμου 3038/2002 (ΦΕΚ 180 Α') προστίθεται παράγραφος 7Α που έχει ως εξής:

«7Α. Σε υποθέσεις που έχουν παραπεμφθεί αρμοδίως για να εκδικαστούν στο τριμελές εφετείο κακουρηγμάτων και λόγω της σοβαρότητας και του αντικειμένου

τους πρόκειται να διαρκέσουν επί μακρό χρόνο, η ολομέλεια του δικαστηρίου των εφετών, που συνέρχεται μετά από πρόσκληση του διευθύνοντος το δικαστήριο δέκα τουλάχιστον ημέρες πριν από την κλήρωση της συνθέσεως, ορίζει από μεν τους προέδρους εφετών αριθμό δεκαπλάσιο, από δε τους εφέτες αριθμό δεκαπενταπλάσιο του απαιτούμενου για τη συγκρότηση του δικαστηρίου, μεταξύ των οποίων θα κληρωθούν ο πρόεδρος του δικαστηρίου από τους προέδρους εφετών και τα σύνεδρα μέλη του δικαστηρίου από τους εφέτες, οι οποίοι με τους αναπληρωτές τους, έναν πρόεδρο εφετών και δύο εφέτες, που κληρώνονται από τον ίδιο αριθμό δικαστών και συμπαραδρεύουν (άρθρο 9 παρ. 3 Κ.Π.Δ.), θα συγκροτήσουν το δικαστήριο του τριμελούς εφετείου κακουρηγμάτων.

Η απόφαση της ολομέλειας ισχύει από τη δημοσίευσή της. Τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια ισχύουν και για τη συγκρότηση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου στην περίπτωση που οι υποθέσεις αυτές αχθούν ενώπιόν του. Ο εισαγγελέας της έδρας και ο αναπληρωτής του, ο οποίος συμπαρίσταται, κληρώνονται από δέκα εισαγγελείς εφετών που έχουν οριστεί από την ολομέλεια της οικείας εισαγγελίας με την ίδια διαδικασία, ενώ κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως όσα προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια. Η κλήρωση για τη συγκρότηση του δικαστηρίου γίνεται την πρώτη ημέρα συνεδρίασης του προηγούμενου της δικασίμου μήνα από το Α΄ Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων σε δημόσια συνεδρίαση. Οι κληρωθέντες συμμετέχουν σε κάθε τυχόν επόμενη μετ' αναβολή δικάσιμο, εκτός εάν παύσουν για οποιονδήποτε λόγο να ανήκουν στη δύναμη του δικαστηρίου, οπότε τη θέση τους καταλαμβάνει το αντίστοιχο αναπληρωματικό μέλος. Στην περίπτωση αυτή, στη θέση του αναπληρωματικού, εφόσον εξακολουθεί να συντρέχει ο λόγος αναπλήρωσης, ορίζεται με την ίδια διαδικασία από την ολομέλεια νέο μέλος.»

#### Άρθρο 12

1. Στο προσωπικό των καταστημάτων κράτησης, σωφρονιστικών και θεραπευτικών καταστημάτων, ειδικών θεραπευτικών καταστημάτων και Κεντρικής Αποθήκης Υλικού Φυλακών (Κ. Α. Υ. Φ. ), χορηγείται ειδική αποζημίωση για κάθε ημέρα απασχόλησης πέραν του πενήντηρου. Το ύψος της αποζημίωσης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του ν. 2776/1999 «Σωφρονιστικός Κώδικας» αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το Κ.Ε.Σ.Φ. απαρτίζεται από πέντε μέλη Δ.Ε.Π. ελληνικών Α.Ε.Ι., κατά προτίμηση νομικούς με ενασχόληση σε θέματα ποινικού ή σωφρονιστικού ή συνταγματικού δικαίου, έναν επιστήμονα εξειδικευμένο στη σωφρονιστική ή την ψυχολογία των εγκλείστων ή τη μεταχείριση των τοξικομανών ή σε άλλο συναφές αντικείμενο, έναν εισαγγελέα ή αντεισαγγελέα εφετών, τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Σωφρονιστικής Πολιτικής, τον

προϊστάμενο της Διεύθυνσης Επιθεώρησης, έναν διευθυντή καταστήματος κράτησης και έναν κοινωνικό λειτουργό που υπηρετεί στην κοινωνική υπηρεσία καταστήματος κράτησης.»

#### Άρθρο 13

Το επίδομα του εδαφίου ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 2470/1997 με τον τίτλο «ειδικό επίδομα προσωπικού σωφρονιστικών και αναμορφωτικών καταστημάτων κράτησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης» αυξάνεται κατά εκατόν δέκα οκτώ (118) ευρώ και διαμορφώνεται στο ποσό των διακοσίων πενήντα (250) ευρώ.

#### Άρθρο 14

1. Η παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 2830/2002 τροποποιείται ως εξής:

«2. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου ως ημέρα γέννησης λαμβάνεται υπόψη η πραγματική, που αποδεικνύεται με ληξιαρχική πράξη, η οποία έχει συνταχθεί το αργότερο μέσα σε ενενήντα ημέρες από την ημέρα της γέννησης. Εάν δεν συντάχθηκε ληξιαρχική πράξη, σύμφωνα με τα παραπάνω, ως ημέρα της γέννησης θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 33 του ν. 2830/2002 τροποποιείται ως εξής:

«2. Ως ημερομηνία γέννησης για την εφαρμογή της παραγράφου 1 θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης του αποχωρούντος, εφόσον δεν υφίσταται ληξιαρχική πράξη γέννησης που έχει εξαρχής συνταχθεί.»

#### Άρθρο 15

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

#### ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ  
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ν. Χριστοδουλάκης

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Απ.-Αθ. Τσοχατζόπουλος

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

Μ. Χρυσοχοΐδης

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,  
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ  
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Κ. Σκανδαλίδης

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,  
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ  
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Β. Παπανδρέου

ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ  
ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ  
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Χ. Πρωτόπαπας

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Φ. Πετσάλνικος

Αθήνα, 6 Δεκεμβρίου 2002

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΙΟΚΑΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ